

Utlåtande Rotel IX (Dnr KS 2021/835)

Överenskommelse Energi- och klimatrådgivning 2022-2025

Rekommendation från Storsthlm

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Överenskommelse om Energi- och klimatrådgivning 2022-2025 antas i
enlighet med bilaga 2 till utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Kommunerna i Stockholms län har sedan 2004 samverkat kring energi- och klimatrådgivning, så kallad EKR. Den nu gällande överenskommelsen avser perioden 2018-2021. Kommunerna har via förbundet Storsthlm enats om ett förslag till ny överenskommelse för EKR-samarbete för perioden 2022-2025. Syftet med samverkansöverenskommelsen är att stödja en fungerande och kostnadseffektiv kommunal energi- och klimatrådgivning inom Stockholms län. Samarbetet sker bland annat genom gemensam telefon- och mejlrådgivning, drift av gemensam webb, informationsmaterial och gemensamma projekt.

Det operativa arbetet som bedrivs inom samarbetet leds av en styrgrupp utsedd av Storsthlms styrelse. Ledamöterna till styrgruppen nomineras av kommundirektörerna i de kommuner som anslutit sig till denna samverkansöverenskommelse.

Samverkansarbetet organiseras genom att några av kommunerna har hel- eller deltidsanställda projektledare. Dessa kommuner kallas värdkommuner.

Inom nuvarande avtal är värdkommunerna Stockholm som är huvudprojektledare samt Huddinge och Botkyrka.

Samverkansöverenskommelsen förutsätter att de samverkande kommunerna erhåller statligt bidrag för energi- och klimatrådgivning från Energimyndigheten med full kostnadstäckning för den regionala samverkans verksamhet. Kommunerna ska erlägga en andel av det statliga bidraget som avgift till den regionala samverkan. Avgiften för avtalsperioden 2022-2025 är 23 procent av respektive samverkande kommuns totala bidrag med undantag för Stockholms stad. Stockholms stad erlägger 16 procent med anledning av att staden når bidragets maxbelopp och därmed erhåller en lägre bidragsnivå per målgrupp.

Den nya överenskommelsen har arbetets fram i dialog med kommunerna och slutligen fastställts i styrgruppen för Energi- och klimatrådgivning. Den kännetecknas framför allt av tydliggöranden, men även av, att det som idag regleras i en bilaga, flyttas in i själva överenskommelsen. Beslutet om årlig verksamhetsplan och budget föreslås också hanteras av styrgruppen. Målsättningen är att skapa förutsättningar för en effektiv användning av de resurser som tillfaller kommunerna i Stockholms län för EKR-verksamhet via statsbidrag. Samarbetet ska sträva efter att skapa förutsättningar för insatser som bidrar till att minska regionens negativa klimatpåverkan mer än vad som skulle kunna åstadkommas utan mellankommunalt samarbete.

Denna rekommendation adresseras till kommunstyrelserna enligt den rutin som gäller vid beslut i Storsthlm styrelse och kommunerna fattar beslut enligt sina respektive gällande delegationsordningar. Kommunerna ombeds av Storsthlm meddela sina beslut genom att sända in protokollsutdrag eller annan beslutshandling till Storsthlm. Beslut om antagande av överenskommelse är att likställas med undertecknande. Storsthlm önskar få kommunernas ställningstaganden senast den 30 november 2021.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Stadsledningskontoret anser att en regional samverkan ligger i linje med stadens beslutade klimatmål och anser att överenskommelsen ska antas.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är positiva till samverkansöverenskommelsen och tillstyrker avtalsförslaget. Nämnden lyfter behovet att inom ramen för samarbetet besluta om ett personuppgiftsansvar samt se över hur hemsidan fungerar.

Mina synpunkter

Den grönbå majoriteten i Stockholm har höga ambitioner för stadens miljö- och klimatarbete. År 2030 ska stadens egen organisation vara fossilfri och år 2040 ska hela staden vara fossilfri och klimatpositiv.

Den senaste mandatperioden har vi höjt ambitionsnivån i stadens miljöprogram och klimathandlingsplan, samt antagit ett antal handlingsplaner som skyndar på och stärker omställningen. Glädjande nog har växthusgasutsläppen per capita minskat markant sedan 2018. Detta gör att Stockholm är världsledande i omställningen till ett hållbart samhälle.

Det räcker dock inte att endast staden ställer om och minskar sina utsläpp inom områden som den kontrollerar. Samhällets alla delar måste vara med och bidra i detta och 2040 måste stadens invånare ställt om sin energianvändning. Men att ställa om är inte alltid enkelt för privatpersoner eller bostadsrättsföreningar – valen är många och tekniken inte alltid lättförstådd.

Därför är det välkommet att Storsthms 26 kommuner gemensamt arbetar för att möta detta behov av opartisk information och rådgivning, och därmed bidrar till att hela samhället kan ställa om.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Samverkansöverenskommelse för regionala Energi- och klimatrådgivningen i Stockholms län
3. Förändringar i ny Samverkansöverenskommelse för regionala Energi- och klimatrådgivningen i Stockholms län

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Överenskommelse om Energi- och klimatrådgivning 2022-2025 antas i enlighet med bilaga 2 till utlåtandet.

Stockholm den 10 november 2021

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Katarina Luhr

Hans Altsjö

Remissammanställning

Ärendet

Kommunerna i Stockholms län har sedan 2004 samverkat kring energi- och klimatrådgivning, så kallad EKR. Den nu gällande överenskommelsen avser perioden 2018-2021. Kommunerna har via förbundet Storsthlm enats om ett förslag till ny överenskommelse för EKR-samarbete för perioden 2022-2025. Syftet med samverkansöverenskommelsen är att stödja en fungerande och kostnadseffektiv kommunal energi- och klimatrådgivning inom Stockholms län. Samarbetet sker bland annat genom gemensam telefon- och mejlrådgivning, drift av gemensam webb, informationsmaterial och gemensamma projekt.

Det operativa arbetet som bedrivs inom samarbetet leds av en styrgrupp utsedd av Storsthlm styrelse. Ledamöterna till styrgruppen nomineras av kommundirektörerna i de kommuner som anslutit sig till denna samverkansöverenskommelse.

Samverkansarbetet organiseras genom att några av kommunerna har hel- eller deltidsanställda projektledare. Dessa kommuner kallas värdkommuner. Inom nuvarande avtal är värdkommunerna Stockholm som är huvudprojektledare samt Huddinge och Botkyrka.

Samverkansöverenskommelsen förutsätter att de samverkande kommunerna erhåller statligt bidrag för energi- och klimatrådgivning från Energimyndigheten med full kostnadstäckning för den regionala samverkans verksamhet. Kommunerna ska erlägga en andel av det statliga bidraget som avgift till den regionala samverkan. Avgiften för avtalsperioden 2022-2025 är 23 procent av respektive samverkande kommuns totala bidrag med undantag för Stockholms stad. Stockholms stad erlägger 16 procent med anledning av att staden når bidragets maxbelopp och därmed erhåller en lägre bidragsnivå per målgrupp.

Den nya överenskommelsen har arbetets fram i dialog med kommunerna och slutligen fastställts i styrgruppen för Energi- och klimatrådgivning. Den kännetecknas framför allt av tydliggöranden, men även av, att det som idag regleras i en bilaga, flyttas in i själva överenskommelsen. Beslutet om årlig verksamhetsplan och budget föreslås också hanteras av styrgruppen. Målsättningen är att skapa förutsättningar för en effektiv användning av de resurser som tillfaller kommunerna i Stockholms län för EKR-verksamhet via statsbidrag. Samarbetet ska sträva efter att skapa förutsättningar för insatser

som bidrar till att minska regionens negativa klimatpåverkan mer än vad som skulle kunna åstadkommas utan mellankommunalt samarbete.

Denna rekommendation adresseras till kommunstyrelserna enligt den rutin som gäller vid beslut i Storsthlm styrelse och kommunerna fattar beslut enligt sina respektive gällande delegationsordningar. Kommunerna ombeds av Storsthlm meddela sina beslut genom att sända in protokollsutdrag eller annan beslutshandling till Storsthlm. Beslut om antagande av överenskommelse är att likställas med undertecknande. Storsthlm önskar få kommunernas ställningstaganden senast den 30 november 2021.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 5 oktober 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Av kommunfullmäktiges budget 2021 framgår att Stockholm ska vara världsledande i det globala arbetet med att förverkliga Parisavtalets målsättningar i klimatarbetet, där staden intar rollen som en internationell förebild. Stadens Miljöprogram 2020-2023 slår fast målet att Stockholm ska vara en fossilfri och klimatpositiv stad 2040 och att Stockholms stad ska ha en fossilfri organisation 2030.

Stadsledningskontoret anser att den regionala samverkan kring energi- och klimatrådgivning ligger väl i linje med stadens beslutade klimatmål. Förslaget till *Överenskommelse Energi- och klimatrådgivning 2022-2025* innehåller förändringar i nuvarande överenskommelse som är rimliga och motiverade, och därför anser stadsledningskontoret att överenskommelsen ska antas.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att *Överenskommelse om Energi- och klimatrådgivning 2022-2025*, enligt bilaga 1, godkänns.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 28 september 2021 följande.

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker att staden antar samverkansavtalet.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Urban Emson (SD), *bilaga 1*.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 30 augusti 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till samverkansöverenskommelsen och föreslår nämnden att tillstyrka avtalsförslaget. Genom att delta i samarbetet används det statliga bidraget på ett resurseffektivt sätt. Stockholms stads invånare och företag får tillgång till en välfungerande telefon- och mejlrådgivning, en användarvänlig hemsida med uppdaterad information för målgrupperna och aktiviteter som exempelvis digitala föreläsningar.

I samverkansöverenskommelsen regleras samarbetet mellan kommunerna i den kommunala energi- och klimatrådgivningen på ett tydligare sätt än tidigare. Resursfördelningen regleras i överenskommelsen i stället för i en bilaga i syfte att främja en långsiktig regional och lokal verksamhetsplanering, vilket är positivt.

Inom det regionala samarbetet kring energi- och klimatrådgivning finns det i dagsläget inte ett beslutat personuppgiftsansvar. Personuppgiftsansvaret och behandlingen av personuppgifter inom verksamheten behöver därmed redas ut och förankras i samarbetet. När utredningen är klar behöver personuppgiftsansvaret regleras via ett tilläggsavtal till samverkansöverenskommelsen alternativt via ett separat avtal mellan de samverkande kommunerna. Det är angeläget att alla parter samverkar för att frågan blir utredd och reglerad.

Regionala Energi- och klimatrådgivningen driver en gemensam hemsida, energiradgivningen.se. Hemsidan har idag inte rätt tekniska förutsättningar för att fungera korrekt för administratörer och redaktörer och är mycket resurskrävande. Inför kommande verksamhetsår behöver ett beslut tas kring hur problemen ska åtgärdas för att hemsidan ska bli ändamålsenlig och resurseffektiv.

Förvaltningen understryker vikten av att inom ramen för det fortsatta samarbetet hitta lösningar kring personuppgiftsansvar och hemsidan.

Reservationer m.m.

Miljö- och hälsoskyddsämnden

Reservation anfördes av Urban Emson (SD) enligt följande.

Urban Emson (SD) föreslår att nämnden beslutar att information om effekterna av samverkan inhämtas och presenteras på ett tydligt sätt och att ett eventuellt beslut om tillstyrkande baseras på avvägning mellan kostnaderna för samverkan och de påvisade positiva effekterna, samt att därutöver anföras följande:

I sammanfattningen av tjänsteutlåtande sägs att "Samarbetet ska sträva efter att skapa förutsättningar för insatser i regionen som bidrar till att minska energianvändning och klimatpåverkan mer än vad som skulle kunna åstadkommas utan mellankommunalt arbete". Till denna extremt otydliga målbild vill vi framföra två invändningar.

"Skall sträva efter att skapa förutsättningar" antyder att det är strävandet som är målet, dvs målet med att samverka är att samverka. Så länge man strävar är målet uppfyllt.

"Minska energianvändning och klimatpåverkan mer än vad som skulle åstadkommas utan mellankommunalt samarbete" antyder att vad positivt resultat som helst är ett bra utfall. Man glömmer här bort att i alla projekt och allt arbete finansierat med skattepengar bör resultatet inte ställas i relation till hur det hade varit om ingenting gjorts - utan i relation till de skattepengar som använts. Sverigedemokraterna anser inte att alla positiva resultat nödvändigtvis är tillräckligt bra om inte kostnaderna tas med i beräkningen - i detta fall 3,5 heltidstjänster i Stockholmsområdet bara i direkt lönekostnader.

Sverigedemokraterna vill också påpeka att det är anmärkningsvärt att man nämner vilka konkreta aktiviteter som gjorts inom samverkan - bla telefon & mail support samt online föreläsningar, men att man inte redovisar detaljerna i det gjorda. Det redovisas inte hur många supportärenden som behandlats och av vilken art dessa var - var de ärenden som man kan anta faktiskt har en effekt på målbilden? Hur många online föreläsningar har getts? Vad var deltagandet? Vem deltog? Vad togs upp i föreläsningarna? Vad tyckte deltagarna om föreläsningarna?